Normalbelopp för existensminimum vid taxeringen 1974[1]

Riksskatteverket (RSV) har fastställt följande normalbelopp att för år 1973 tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum enligt 50 § 2 mom tredje stycket kommunalskattelagen (KL) och 41 § 2 mom uppbördsförordningen (UF).

Löneortsgrupp	Belopp i kr för år	
	4	5
1 Ensamstående	8 800	9 100
2 Sammanlevande makar och likställda	13 800	14 400
3 Tillägg för varje barn	1 380	1 440

Med uttrycket "likställda" under punkt 2 här ovan avses skattskyldiga som, utan att vara gifta, lever tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt har eller har haft barn.

Som framgår av punkt 4.5 av anvisningarna kan existensminimibelopp inte överstiga summan av grundavdrag och inkomst motsvarande den skattereduktion som kan komma att åtnjutas samt högsta belopp för extra avdrag enligt 50 § 2 mom tredje stycket KL (6 000 kr och därutöver tillägg med 1 500 kr för varje oförsörjt barn).

Normalbelopp har angivits för ortsgrupperna 4 och 5. Härvid gäller samma ortsgruppsindelning som tillämpas i det allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän. – – –

Anvisningar angående tillämpningen av de av RSV fastställda normalbeloppen för existensminimum

1. *Förutsättningarna för medgivande av extra avdrag på grund av att den skattskyldiges inkomst understiger hans existensminimum*

— —

Angående extra avdrag vid *taxering* till kommunal och statlig inkomstskatt stadgas i 50 § 2 mom KL jämte anvisningar och i 9 § 2 mom förordningen om statlig inkomstskatt.

[1] Tabellen med transumerade anvisningar är från RSV:s meddelanden Serie Du 1972:23 med anvisningar till ledning vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet under beskattningsåret 1973. RSV har utfärdat nya anvisningar för beskattningsåret 1974, RSV Du 1973:12.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:15:43

1.1 *Nedsatt arbetsförmåga*

1.2 *Långvarig oförvållad arbetslöshet*

I regel torde arbetslöshet få betecknas som långvarig vid en varaktighet av tre eller fyra månader i omedelbar eller i huvudsak obruten följd.

1.3 *Stor försörjningsbörda*

Det torde i allmänhet få förutsättas att skattskyldig, som har att försörja tre eller flera barn, har stor försörjningsbörda. Är skattskyldig ensamstående och huvudsakligen sysselsatt i förvärvsarbete, torde försörjningsbördan kunna anses stor redan om två barn utan egen inkomst och utan möjlighet att lämna effektiv hjälp i hemmet finns. Stor försörjningsbörda kan även föreligga för ensamstående med endast ett barn, där detta barn är i behov av ständig tillsyn och vård.

Stor försörjningsbörda kan föreligga även mot andra än barn, exempelvis syskon utan inkomst (se härom vidare under punkt 1.4 nedan).

Med stor försörjningsbörda förstås även fall där en person är förpliktad utge stort underhåll.

1.4 *Annan därmed jämförlig omständighet*

I 50 § 2 mom KL stadgas, att vid taxering extra avdrag må medgivas om skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag eller annan därmed jämförlig omständighet.

Befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag kan ifrågakomma i alla sådana fall där extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxering kan medgivas.

1.5 *Blandade fall*

Skattskyldig kan självfallet som skäl att erhålla befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag åberopa flera orsaker, av vilka en kan falla under en av punkterna här ovan och en under en annan. Den lokala skattemyndigheten har då att bedöma den inverkan på skatteförmågan, som kan föreligga genom de samverkande omständigheterna. Som exempel kan anföras, att såväl nedsatt arbetsförmåga som stor försörjningsbörda kan åberopas på en gång. Även om i ett sådant fall ingendera av de anförda orsakerna ensam skulle kunna motivera befrielse eller nedsättning, kan de tillsammans utgöra tillräcklig grund härför.

2. *Normalbeloppen*

2.1 Jämlikt punkt 1 i anvisningarna till 50 § KL är normalbeloppen för existensminimum i första hand avsedda för skattskyldiga med inkomst huvudsakligen av tjänst.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:15:43

2.2 Normalbeloppen avser *dels* ensamstående skattskyldiga, *dels* sammanlevande äkta makar och likställda. Tillägg för barn avser båda kategorierna. Om två skattskyldiga, som från taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, sammanlever och har gemensamt hushåll, skall normalbelopp för äkta makar tillämpas för dem.

2.3 I normalbeloppen beräknas bostad ingå med 2 400 kr (ett rum och kök).

Återstående del av normalbeloppen avser andra utgifter såsom för kost, kläder, tvätt, hygien, gas, elektricitet, telefon, radio, TV, fackföreningsavgifter, andra nödvändiga medlemsavgifter samt smärre utgifter för tillfälliga behov.

Normalbeloppen kan frångås både uppåt och nedåt om skäl därtill föreligger. Beträffande den faktiska hyreskostnaden hänvisas till vad därom anförts nedan under punkt 4.1.

3 *Beräkning av den skattskydiges inkomster*

3.1 Bestämmelser härom finns meddelade i anvisningarna till 50 § KL.

3.2 Jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 50 § KL medräknas inte barnbidrag. Socialhjälp skall inte heller medräknas. Ersättning från försäkringskassa, sjukpenning vid yrkesskada eller ersättning på grund av arbetslöshetsförsäkring, uppburna underhållsbidrag för barn, bidragsförskott och andra liknande icke skattepliktiga intäkter skall däremot medräknas.

3.3 Vid bestämmande av den inkomst som skall jämföras med existensminimum, får från bruttoinkomsten avdrag ske endast för *nödvändiga* utgifter för inkomstens förvärvande, t ex för resor till och från arbetet. Avdrag får inte göras för gäldräntor eller för livförsäkringspremier, fackföreningsavgifter eller därmed likställda utgifter.

4 *Avvikelser från normalbeloppen*

4.1 Beträffande det i normalbeloppen ingående värdet av bostad erinras om att i det enskilda fallet existensminimum får höjas eller sänkas med hänsyn till den faktiska hyresutgiften under förutsättning, att bostaden inte anses vara för stor. Utgångspunkt bör därvid vara att som normal bostad i regel anses för ensamstående utan barn eller med ett barn samt för makar och likställda utan barn ett rum och kök. För familj bestående av tre eller fyra personer bör som normal bostad godtagas lägenhet om två rum och kök. För större familj får större bostad godtagas som normal. Anses bostaden onormalt stor, skall existensminimibeloppet fastställas efter kostnaden för bostad av normal storlek. Är bostaden större än "normal" men hyran så låg att "normal" bostad inte kan erhållas för lägre belopp, får undantagsvis även i sådant fall existensminimum fastställas med ledning av den faktiska hyran. Det vid skatteavdrag förbehållna beloppet kan även tillfälligt höjas över existensminimum, så att den skattskyldige erhåller rådrum att nedbringa hyreskostnaden genom att hyra ut en del av bostaden (se punkt 5.1).

Med faktisk hyresutgift avses hyra efter avdrag av bostadsbidrag, t ex kommunalt bostadstillägg.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:15:43

4.2 Måste skattskyldig eller hans maka eller hemmavarande minderårigt barn enligt läkarintyg föra särskild diet, som medför extra utgifter för kost, bör tillägg till normalbeloppet göras i skälig omfattning.

4.3 Om skattskyldiga, som åtnjuter fritt vivre, såsom hemmasöner, hemmadöttrar eller hembiträden, i undantagsfall befinnes böra få extra avdrag för nedsatt skatteförmåga på grund av existensminimum, bör som normalbelopp anses de i skattetabellerna angivna värdena för fritt vivre med tillägg av skäligt belopp för vissa nödiga utgifter.

4.4 Beträffande avvikelser från normalbeloppen hänvisas i övrigt till anvisningarna till 50 § KL. Av vikt är att alla de förhållanden blir beaktade, vilka kan inverka på storleken av existensminimum i det enskilda fallet.

4.5 Med utgångspunkt från normalbeloppet och med beaktande av de avvikelser därifrån, som i det enskilda fallet kan förekomma, uträknas existensminimibeloppet.

Existensminimibeloppet får vad gäller preliminär skatt och taxering inte fastställas till högre belopp än summan av

1 grundavdrag
2 inkomst motsvarande den skattereduktion som kan komma att åtnjutas
3 det avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga som enligt 50 § 2 mom tredje stycket KL kan beviljas.

4.6 Enligt anvisningar till 41 § UF skall lokala skattemyndigheten med ledning av bestämmelserna i 50 § 2 mom KL och anvisningar till nämnda paragraf ävensom de normalbelopp för existensminimum, som fastställts jämlikt sistnämnda lagrum, ange den skattskyldiges existensminimum. Denna uppgift tjänar till ledning för taxeringsnämnden vid beräkning av det extra avdrag, vartill den skattskyldige vid taxering kan bli berättigad. Lokala skattemyndigheten skall till ledning för taxeringsnämnden lämna specifikation om hur existensminimibeloppet uträknats. Denna specifikation skall upptaga

1 det grundavdrag lokal skattemyndighet räknat med
2 inkomst motsvarande den skattereduktion som kan antagas komma att åtnjutas
3 det extra avdrag vid taxering, som lokal skattemyndighet räknat med.

5. *Vid skatteavdrag förbehållet belopp*

5.1 Den lokala skattemyndigheten skall i sitt beslut ange *dels* fastställt existensminimibelopp, som regel för år, *dels* efter vilka grunder skatteavdrag skall verkställas. Om visst belopp för avlöningsperiod förbehålls den skattskyldige, bör detta som regel korrespondera med det fastställda existensminimibeloppet minskat med de inkomster, som den skattskyldige kan åtnjuta från annan än huvudarbetsgivaren, men avvikande förbehållsbelopp kan fastställas på sätt framgår av anvisningarna till 41 § UF och av punkt 4.1 här ovan.

Vid beräkning enligt ovan skall invaliditetstillägg och invaliditetsersättning i förekommande fall inte inräknas i förbehållsbeloppet.

Som exempel på sådana tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur, som avses i anvis-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:15:43

ningarna till 41 § UF, kan nämnas det fall, att den skattskyldiges hela bostadskostnad inte ansetts kunna inrymmas i existensminimibeloppet och att det därför ansetts skäligt bereda den skattskyldige möjlighet att inom viss tid nedbringa bostadskostnaden. Ett annat exempel på sådana tillfälliga utgifter av ofrånkomlig natur utgör amortering av nödvändiga möbler, om risk föreligger för möblernas omedelbara återtagande, om amorteringen inte fullgörs. Att märka är att förbehållsbeloppet i dessa fall bör begränsas att avse viss kortare tid. Om förbehållsbeloppet skulle komma att överstiga summan av grundavdrag och en mot skattereduktionen svarande inkomst samt högsta möjliga extra avdrag vid taxering, får av sådan anledning någon höjning av existensminimibeloppet inte äga rum.

5.2 För makar gäller att frågan om existensminimum skall bedömas med hänsyn till makarnas gemensamma inkomster. Upprättat äktenskapsförord får ej medföra annan bedömning. Om båda makarna åtnjuter inkomst, bör deras gemensamma normalbelopp ligga till grund för beräkningen. Existensminimum bestämmes för makarna gemensamt och fördelas regelmässigt lika mellan dem. I den mån belopp för existensminimum inte kan utnyttjas av den ena maken tillgodoräknas det den andra maken. Med utgångspunkt från på detta sätt framräknat existensminimum fastställes förbehållsbelopp för var och en av makarna. Detta gäller även som regel beträffande två skattskyldiga, som från taxeringssynpunkt är att betrakta som ensamstående, om de sammanlever med gemensamt hushåll.

5.3 Frågan om tillämpning av bestämmelserna om existensminimum har varit uppe till behandling i riksdagen under 1970 års vårsession.

Med anledning av väckta motioner har bevillningsutskottet i betänkande (1970: 31) uttalat följande.

De av CFU fastställda normalbeloppen för existensminimum är avsedda att tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum i det enskilda fallet. De lokala skattemyndigheterna har således i praktiken möjlighet att med beaktande av nämndens anvisningar rörande avvikelse från normalbeloppen fastställa ett existensminimibelopp, som är högre än normalbeloppet men likväl inte får överstiga summan av gällande ortsavdrag och maximibelopp för avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga. Vid införsel är utmätningsmannen över huvud taget inte bunden av de av CFU fastställda normalbeloppen utan har vidsträckta befogenheter att i varje särskilt fall pröva hur stort belopp som skall förbehållas gäldenären. Enligt utskottets mening synes därför det av motionärerna aktualiserade problemet i regel kunna lösas inom ramen för gällande lagstiftning genom en generös tolkning av begreppet existensminimum, där sociala och andra förhållanden motiverar detta.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:15:43